

گفت‌وگو با حجت الاسلام مهدی زاده درباره فرمان هوشمندانه رهبر انقلاب اسلامی

هیئت، سازمانی جدی برای جهاد تبیین

هر روز سه نوبت ترتیل خوانی در حرم مطهر رضوی برگزار می‌شود

نغمه‌های بهاری قرآن

رمضان بهار قرآن است و حالا که بهار طبیعت و بهار کتاب خدا همزمان شده‌اند، بیشتر از هر چیزی خواندن قرآن به مؤمن روزه‌دار می‌چسبد.

اگر این توفیق نصیبتان شد که با دهان روزه به حرم مطهر رضوی مشرف شوید در جریان باشید که این روزها ترتیل‌خوانی قرآن روزی سه بار در حرم برگزار می‌شود. صبح‌ها از ساعت ۶ تا ۷ نوای ملکوتی ترتیل‌خوانی قرآن صحن آزادی را معطر می‌کند. پیش از نماز ظهر از ساعت ۱۰:۲۰ در رواق امام خمینی(ره) حرم مطهر ترتیل‌خوانی برگزار می‌شود و ترتیل‌خوانی نوبت عصر هم پیش از افطار از ساعت ۱۶:۵۰ تا ساعت ۱۸ در ایوان مقصوره مسجد جامع گوه‌رشاد برپاست.

محمدجواد شهبازی - عکاس رضوی

به مناسبت سالروز درگذشت عالم نامدار شیعه «شیخ مفید»

مرزبانی از معارف شیعه با ۱۷۵ کتاب و رساله

نامدار شیخ مفید بودند. علاوه بر این‌ها، شیخ برای شناخت اندیشه دیگر مذاهب اسلامی و آشنایی با مکاتب لامی عصر خود، در درس علمای غیرشیعی نیز حاضر می‌شد که از میان آن‌ها می‌توان به حسین بن علی بصری مشهور به «جَلّ» اشاره کرد شیخ مفید پرورش‌دهنده شاگردانی بود که تعدادی از آن‌ها در زمره بزرگ‌ترین دانشمندان و علمای جهان تشیع قرار دارند؛ سیدمرتضی، سیدرضی، شیخ طوسی، نجاشی، سلار دیلمی و ابوالفتح کراجکی نام‌های بسیار آشنایی برای اهل علم و به ویژه طلاب علوم دینی هستند که همگی افتخار شاگردی شیخ مفید را داشته‌اند.

او در تألیف آثار نیز از نام‌آوران تاریخ تشیع است. کتاب «الارشاد» وی در شرح زندگی ائمه اطهار(ع) یکی از مشهورترین منابع پژوهشی محسوب می‌شود. افزون بر این‌ها، کتاب‌های «المُقیّنه» وی در

حاضر جواب و نوآور توصیف کرده‌اند. شیخ طوسی از شاگردان برجسته شیخ مفید، او را برجسته‌ترین عالم زمان خود در بیان و کلام می‌داند. این‌ندیم در کتاب مشهور خود «الفهرست»، شیخ مفید را «رئیس متکلمان شیعه» و پیشوای همگان در علم کلام می‌داند و می‌گوید وی بر دانشمندان زمان خود برتری داشت و در مباحثه و مناظره، بی‌همتا بود. اتفاقاً لقب «مفید» را هم در یکی از همین مناظره‌ها به وی دادند. شیخ در مناظره‌ای با علی بن عیسی رُمّانی، عالم معتزلی مذهب چنان با بیان و استدلال‌های خود، دیدگاه‌های وی را باطل معرفی کرد که خود رُمّانی لب به تمجید از شیخ گشود و او را «مفید» نامید. البته برخی‌ها معتقدند لقب مفید از سوی امام زمان(عج) به وی داده شده است. او در مسیر علمی خود نه‌گرفتار عقل‌گرایی افراطی می‌شد و نه مانند اهل حدیث، در مسیر ضدیت با عقل

شیخ مفید در مسیر علمی خود نه‌گرفتار عقل‌گرایی افراطی می‌شد و نه مانند اهل حدیث، در مسیر ضدیت با عقل راه‌افراط می‌پیمود و همواره رویکردی میانه داشت. همین مسئله، مجال مناظره و گفت‌وگوی بیشتر او را با یزرگان دیگر مذاهب اسلامی فراهم می‌کرد.

■ **استادان، شاگردان و آثار**

شیخ مفید در محضر استادان بسیار برجسته و شناخته شده‌ای به کسب علم پرداخت؛ شیخ صدوق، ابن‌جنید اسکافی و ابوقولویه از استادان

■ **محمدحسین نیکبخت**

روز سوم ماه رمضان سال ۴۱۳ هجری قمری، بغداد شاهد یکی از بزرگ‌ترین تجمعات خود تا آن زمان بود. بیش از ۸۰ هزار نفر برای تشییع جنازه عالمی گرد هم آمده بودند که آثار و برکات فعالیت‌های علمی او تا امروز باقی است؛ محمد بن محمد بن نعمان عکبری که به دلیل توانایی در تحلیل‌های علمی و ارائه پاسخ‌های مستدل و قانع‌کننده به «شیخ مفید» شهرت یافت، از بزرگ‌ترین عالمان و فقیهان تاریخ تشیع محسوب می‌شود که نزد دانشمندان همه مذاهب اسلامی، اعتبار و احترام فراوانی دارد. هوش و ذکاوت کم‌نظیر شیخ، او را در ۴۰سالگی به مقام برترین فقیه و متکلم جهان تشیع رساند و آثار متعدد وی که شاگردش «نجاشی» آن‌ها را افزون بر ۱۷۵ کتاب و رساله می‌داند، همچنان در زمره بهترین منابع تحقیقی و مطالعاتی متون اسلامی در میان مسلمانان قرار دارند.

■ **زاهدی به دور از خودنمایی**

شیخ در عکبری، روستایی نزدیک بغداد به دنیا آمد؛ اما کسی سال دقیق ولادت وی را نمی‌داند؛ برخی آن را سال ۳۳۶ و برخی دیگر ۳۳۸ هجری قمری دانسته‌اند. او بعدها برای تکمیل دانش خود سفرهایی به اقصی نقاط جهان اسلام داشت. اخباری که از علمای هم‌عصر و شاگردان شیخ مفید بدست ما رسیده است، او را فردی بسیار فروتن و زاهد معرفی می‌کند؛ آن گونه که وقتی در یک جمع ناشناس قرار می‌گرفت، هرگز به خودنمایی نمی‌پرداخت و کسی نمی‌توانست شیخ و جایگاهش را بشناسد. ابویعلی جعفری، شاگرد و داماد شیخ مفید که زمانی طولانی را با او محصور بوده است، می‌گوید: هیچ گاه شیخ را از چهار حالت بیرون ندیدم؛ یا به نماز ایستاده بود، یا قرآن تلاوت می‌کرد، یا به مطالعه اشتغال داشت و یا شاگردانش از وی کسب فیض می‌کردند و تدریس می‌نمود. با این حال هیچ‌گاه از احوال محرومان و نیازمندان غافل نمی‌شد و بسیار پیش می‌آمد که شب‌هایی را صرف رسیدگی به مستمندان و تأمین نیازهای آن‌ها می‌کرد.

■ **چرا «مفید»؟**

شیخ مفید را عالمی باهوش، سریع‌الانتقال،

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه‌نامه ۳۰۲ |

پای صحبت‌های دلی یکی از فعالان

در بخش قفل و کلیدسازی حرم مطهر رضوی

هر قفل دخیل را

با یک صلوات باز می‌کنم

دعا

سرمایه هوش و ذکاوت

به همت مرکز ارتباطات و رسانه آستان قدس رضوی انجام شد

اجرای هشت نظرسنجی در نوروز ۱۴۰۱

با پخش «حکایت مبارکه» در ویژه‌برنامه افطار «مثل ماه» اتفاق افتاد

پخش فیلم‌هایی بر اساس پرونده‌های

کمیسیون شفاف‌یافتگان حرم مطهر رضوی

خبر

پخش روزانه ۵۴ ساعت برنامه رادیویی و تلویزیونی از حرم مطهر رضوی

مدیر رسانه‌های صوتی و تصویری آستان قدس رضوی گفت: در ماه مبارک رمضان روزانه ۵۴ ساعت برنامه رادیویی و تلویزیونی از شبکه‌های ملی و بین‌المللی

به زبان‌های فارسی، عربی، انگلیسی، اردو، آذری و ترکی استانبولی پخش می‌شود.

«موسوسی‌کیا» با بیان اینکه تمامی مراسم شاخص حرم مطهر رضوی شامل سخنرانی، مناجات‌خوانی، جلسات تفسیر قرآن کریم تولید آستان قدس رضوی و ترتیل‌خوانی قرآن کریم در سه نوبت و به صورت کامل پوشش داده می‌شود، افزود: این برنامه‌ها که از روز شنبه ۱۴ فروردین آغاز شده تا ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ ادامه خواهد داشت.

وی مبنی‌سریال «شفایافتگان و کرامات حضرت امام رضا(ع)»، «مثل ماه» ویژه‌برنامه افطار شبکه سوم سیما، تفسیر تولید آستان قدس رضوی، تفسیر حجت‌الاسلام والمسلمین قرائتی، مناجات‌خوانی حاج‌محمود کریمی، «بی‌انتها» ویژه‌برنامه افطار و سحر شبکه نسیم را از جمله برنامه‌های ماه مبارک رمضان عنوان کرد که از بارگاه منور رضوی روی آنتن می‌رود.

همچنین نماهنگ وفات حضرت خدیجه(س)، نماهنگ میلاد حضرت امام حسن(ع)، نماهنگ شب‌های قدر، نماهنگ شهادت امام علی(ع)، سرود فارسی – عربی روز جهانی قدس و... از جمله تولیدات ویژه این ماه است که از شبکه‌های مختلف ملی و بین‌المللی روی آنتن می‌رود.

مدیر رسانه‌های صوتی و تصویری آستان قدس رضوی گفت: بیش از ۲۰ شبکه ملی و بین‌المللی هر روز از حرم مطهر رضوی پخش برنامه خواهند داشت و برنامه‌های ویژه شب‌های قدر نیز متعاقباً اعلام خواهد شد.

نیمکت زنده‌گی

عزیز بی‌علت نداریم

منبر مجازی

بی‌نیرنگ‌باش

■ **آیت‌الله جوادى آملی** | دعایی از امام سجاد(ع) در ماه مبارک رمضان نقل شده است که می‌گوید:

«پروردگارا! به من توفیقی بده که آمده پرواز باشم. از عالم غرور دنیا فاصله بگیرم».

گاهی که برخی انسان‌ها از زندگی خسته می‌شوند، چون زندگی را پوچ می‌دانند ممکن است دست به انتحار بزنند... برای این افراد آینده موهوم و مبهم است. این حال، در واقع یک نگرش منفی به جهان طبیعت و زیبایی‌های خلقت است.

اما یک وقت انسان، دنیا را با همه زیبایی برای خودش کوچک می‌داند و می‌گوید حیف من که در اینجا بمانم چرا به سمت جهان برتر و بالاتری که هست پرواز نکنم؟

لذا امام سجاد(ع) می‌فرماید: خدایا توفیق تجافی (برخاستن و بالا رفتن ... آرام و قرار نگرفتن) از عالم غرور و طبیعت را همراه با گرایش و بینش و میل ملکوت به من بده ... «والانابه الی دار الخلود»... این دنیا جای غرور است ... ما باید تلاش کنیم نه فریب بخوریم و نه فریب بدهیم. کسانی که فریب خورده‌اند زیادند... کسانی هم که فریب‌کارند زیادند... در هر لباسی بالاخره یا فریب خورده یا فریب داده وجود دارد. مردان آزاده‌ای که از غرور رهایی پیدا کنند بسیار کم‌اند. این دعا درس آزادگی به ما می‌دهد... کم است کسی که از او چیزی بپرسند و او بگوید نمی‌دانم... مثلاً اگر صحبت مال و پول باشد می‌بینید کسی که پول دارد، وقتی تهدیدست و محتاجی به او مراجعه می‌کند، می‌گوید ندارم! اما وقتی صحبت علم و دانایی پیش می‌آید، طرف همیشه می‌گوید: دارم! بیشتر ما گرفتار این نیرنگ‌های دنیایی هستیم. گاهی واقعاً توانایی داریم که خیلی از مشکلات نیازمندان را حل کنیم ولی می‌گوییم نداریم! این نیرنگ است... دیگران هم با ما همین نیرنگ را دارند.

عرض کرد خدایا استعداد و توفیق به من بده تا من آماده باشم از جهان غرور به جهان جاوید و ابد بروم... این گرایش به سمت جهان جاوید، سرمایه می‌طلبد... باید انسان هنگام مرگ آماده باشد... این دعا را بخوانیم و بکشیم نه فریب کسی را بخوریم نه فریب دهیم.

«و عیبی فیه مستور»... امروز برایم مقدر کن که عیوب همیش‌هام را بیوشانی. نه تنها از دیگران بپوش که من شرمنده باشم از خودم هم بپوش که من خجالت نکشم. یعنی اگر توبه کند در بهشت پادش نیست که گناه کرده است. مثل سایر بهشتیان است. ذات اقدس خداوند اگر عیب کسی را به رخ او می‌کشد برای این است که او بفهمد بیمار است و به فکر درمان باشد... .